

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Landbruksavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Eanandoalloossodat

Gårdbrukere i Finnmark

Deres ref

Deres dato

Vår ref
Sak
Ark

Vår dato
15.08.18

Saksbehandler/direkte telefon: *Eli Cora Myrseth - 78950347*

INFORMASJON OM DRIVEPLIKTEN

Formålet med driveplikten

De globale utfordringene knyttet til matsikkerhet, klima og befolkningsøkning gjør det stadig viktigere å styrke virkemidler som bidrar til matproduksjon. Dyrka og dyrkbar jord er en grunnleggende, men begrenset ressurs som også er en viktig del av kulturlandskapet.

Eieren av jordbruksareal har et viktig forvalteransvar i denne sammenheng. Driveplikten er en personlig og varig plikt. Plikten bygger på at eieren har et ansvar for å forvalte arealressursene på en god måte i tråd med jordlovens formål. Plikten innebærer at jordbruksareal skal drives kontinuerlig, og plikten ivaretar ønsket om å sikre produksjon av mat samtidig som jordbruksarealets produksjonsegenskaper og kulturlandskapet blir ivaretatt. Aktiv drift kan også redusere risikoen for at arealene bygges ned. Driveplikten har en naturlig sammenheng med forbudet mot omdisponering av dyrka og dyrkbar jord i jordloven §9.

Driveplikten omfatter jordbruksareal

Jordbruksareal er fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite. Dersom eiendommen har slikt areal, er det driveplikt på den, uansett hvor stort arealet er. Driveplikten varer gjennom hele eiertiden, fra du blir eier og til du overdrar eiendommen til noen andre.

De ulike typer jord kan beskrives med at fulldyrka jord er jord som er dyrket til vanlig pløyehøyde og som kan nyttes til åkervekster eller eng som kan fornyes ved pløying. Overflatedyrka jord er jord er jord som for det meste er ryddet og jevnet, og gjør høsting med maskiner mulig, mens innmarksbeite er jordbruksareal som benyttes som beite og ikke egner seg til maskinell høsting. Driveplikten gjelder ikke skog- der gjelder skogbruksloven.

Kommune har oversikt over hva slags areal som finnes på jordbrukseiendommene og man kan også sjekke på <https://gardskart.nibio.no/search>

Hvordan oppfylle driveplikten

Driveplikten kan oppfylles på to måter- ved å personlig drive jorda, eller leie den bort til noen andre som driver jorda. Ved erverv av en landbrukseiendom, må man innen 1 år fra man overtar eiendommen bestemme seg for om man skal drive selv eller leie bort.

Dersom man velger å leie bort jorda, må den leies bort som tilleggsareal til en annen landbrukseiendom med minst 10 års leieavtale. Avtalen skal være skriftlig, og uoppsigelig fra eierens side. Dette er fordi leietager må ha forutsigbarhet i for-tilgang, som igjen legger grunnlag for drifta. Det må også være forutsigbarhet i forhold til leietagers investeringer i (jordarbeiding, pløying og gjødsling osv.) Eier kan si opp avtalen dersom avtalen misligholdes.

Når en leieavtale er inngått, må kopi av avtalen sendes til kommunene. Dette gjelder for areal over 5 da. Man kan gjerne henvende seg til kommunen på forhånd for å få hjelp til å lage en leiekontrakt som tilfredsstillers lovens krav.

Brudd på driveplikten

Dersom jordbruksarealet ikke blir drevet, kan kommunene etter jordloven gi pålegg om å leie bort jorda for en periode på inntil 10 år, eller at jorda plantes til med skog eller andre tiltak med hensyn til kulturlandskapet. Fylkesmannen kan pålegge tvangsgebyr dersom bestemmelsene ikke overholdes. Etter dagens praksis, må det være vesentlig brudd på driveplikten for at offentlige sanksjoner blir anvendt.

Endring av loven

Ved lov 19. juni 2009 nr. 98 om endring av lov om odelsretten og åsetesretten, lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom mv. og lov om jord mv. ble det fastsatt regler i jordloven om driveplikt. Reglene erstattet de tidligere reglene i odelsloven og konsesjonsloven samt reglene om vanhevd i jordloven. Endringene trådte i kraft 1. juli 2009. Etter en endring i jordlova 21.06.2017 ble det fjernet at kommunen kan inngå avtale om bortleie av hele eller deler av eiendommen for inntil 10 år ved brudd på driveplikten. Men kommunene kan fremdeles gi pålegg om å leie bort jorda, at jorda skal plantes til med skog eller tiltak av hensyn til kulturlandskapet.

For mer informasjon om driveplikten, se rundskriv **M-2/2017 Driveplikten etter jordloven** som du finner her: <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/eiendom-og-skog/eiendom/driveplikt/driveplikt-og-jordleie#utleie-av-jord>

Med hilsen

Torhild Gjølme
landbruksdirektør

Eli Cora Myrseth
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.